

AHOJ!

**Vereniging Vrienden
Nederland - Tsjechië & Slowakije**

Ledenbrief nr.160 - juli / augustus 2000

COLOFON

Bestuur:

Marijke van Dorst
Nachtegaalstraat 55^{II}, 3581 AD Utrecht
Tel./Fax: 030-670 10 20
e-mail: m.vandorst@inter.nl.net

voorzitter

Hennie van der Burg-Meijer
Toverberg 24, 2716 LW Zoetermeer
Tel. 079-323 92 75 Fax 079-323 98 36
e-mail: hgburg@vots.myweb.nl

secretaris

Arie den Boogert
Albertistraat 74, 3066 CC Rotterdam
Tel./Fax: 010-420 55 81
e-mail: ardenboog@betoel.nl

penningmeester

Postgiro rekn.nr. 379543 t.n.v.
Ver. Vrienden Nederland-Tsjechië & Slowakije

Guus Molenaar
Koningsdam 77, 1906 WL Limmen
Tel.: 072-5052187; Fax: 072-5053116;
e-mail: gjmolenaar@multiweb.nl

vice-voorzitter

Daniel Klein Breteler
Bert Marcus
Paulien Plaisier
Guido Schöpping

Ledenadministratie:

Dhr. G.P.A. Schöpping tel. 0113-21 91 68
Rooseveltste 6206 fax: 0113-21 78 22
4463 GM Goss e-mail: g.schopping@yahoo.com

Redactie 'AHOJ!':

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer tel. 079-323 92 75
Toverberg 24, 2716 LW Zoetermeer fax: 079-323 98 36

Johannes Sugito Hana Sugito,
Bert Marcus Jarka van Unnik
Sylva Alderliesten

Website VNTS: <http://home.wanadoo.nl/vnts/>

GTSM

(Genootschap voor Tsjechische en Slowaakse Muziek):
Hans Wallin (voorzitter) tel./fax 070-327 87 06
Prins Bernhardlaan 21, 2264 CA Leidschendam

Wim Brandse Jacques de Coo

Afdelingen:

Amsterdam: K.L. Thio tel. 020-679 14 23
Rotterdam: A. den Boogert tel. 010-420 55 81
Den Haag: L.M.A. Marcus tel. 070-356 04 88

V.N.T.S.-Filmdienst:

L.M.A. Marcus, Ranonkelstraat 123, 2565 BC Den Haag
Tel./fax: 070-3560488
Info Stedenbanden:
J.M. van Gastel tel. 070-390 11 90
Thierenskade 25, 2282 XS Rijswijk

ISSN 1383-0899

Ahoj! Hartelijk welkom voor
onze **nieuwe leden**:

- Fam. R.H. van Dalen,
Košice, Slowakije;
- Mevr. B. Boonstra-Visser,
Reeuwijk;
- Fam. A.W.F. van Alphen,
Leiden;
- Fam. A.B. ten Dam,
Apeldoorn;
- Dhr. E.J. Bosch, Leiden;
- Slovakia Travel, Groningen,
(donateur).

**Van Urk bemiddelt
het gehele jaar
door uw vakantie
in GEHEEL TSJECHIË**

Bijvoorbeeld:

- ***LENTE IN PRAAG** - uw logeeradres en kaartjes voor het *PRAAGSE LENTE Festival*;
- ***ZOMER IN MORAVIË** - mooie bungalows en appartementen in bos- en watergebied;
- ***HERFST IN ZUID of MIDDEN BOHEMEN** - van logies en onthijt tot volledige verzorging temidden van herfstkleuren in de bossen;
- ***WINTER IN DE BERGEN** - wintersport of wandelen in het Reuzengebergte, Tsjechisch Paradijs, Ertsgebergte enzovoort....

U kunt natuurlijk ook de volgorde omdraaien of, als u nog iets anders wilt: als we het niet in ons bestand hebben...

DAN VINDEN WE HET VOOR U!!!

Telefoon 020 - 419 32 62.

Telefax 020 - 419 31 91

E-mail adres: marije.van.urk@tip.nl

Verhuizen naar Tsjechië?

Wij verzorgen op professionele wijze al uw transporten van voordeur (NL) tot voordeur (CZ), inclusief de douane formaliteiten.

Voor inlichtingen: E.H.Trading
Tel. 074-3766120 - Fax: 074-3766125
Mobiel 06-54 78 33 17

VAN DE VOORZITTER

In het vorige nummer van Ahoj heb ik u beloofd verslag te doen van mijn bezoek aan Hranice, het Moravische stadje dat een stedenband onderhoudt met de gemeente Voorburg. Reden voor het bezoek was de viering van het tienjarig bestaan van de stedenband.

Een korte impressie van een boeiend en enerverend bezoek.

Hranice, een stadje met zo'n twintigduizend inwoners, heeft zichtbaar werk gemaakt van 'tien jaar stedenband'. Gedurende een tweetal weken werden er bijvoorbeeld Nederlandse films getoond, waren er in de bibliotheek Tsjechische vertalingen van het werk van Nederlandse schrijvers te bekijken met daarbij informatie over de studie Nederlands in Tsjechië.

Zeer verrassend is het overigens om plotseling in de bibliotheek oog in oog te staan met een aflevering van AHOJ. Wellicht weer minder verrassend als je weet dat VNTS-lid Wilken Engelbrecht, de grote stimulator van de studie Nederlands aan de universiteit van Olomouc, 'leverancier' is van de collectie boeken. Overigens waren er meer leden van de vereniging in Hranice aanwezig. Behalve uw voorzitter gaf ook een viertal VNTS'ers acte de présence, actief in de Voorburgse groep van burgers die contacten onderhoudt met Hranice onder andere op het gebied van milieu, cultuur en kerken. De Voorburgse Fotokring exposeerde in het nabijgelegen kuuroord Teplice, leden van de Voorburgse muziekvereniging St. Caecilia musiceerden samen met hun Tsjechische collegae op het marktplein van de stad en diverse andere uitwisselingsactiviteiten vonden plaats.

Tien jaar stedenband betekent ook terugkijken. Een expositie van Hranicer foto's gaf een historisch overzicht van de ontwikkelingen in de stad. Ook de ontwikkelingen in het bejaardenhuis dat dit jaar vijftien jaar bestaat kregen een centrale plaats in de herdenking. Tijdens de ontmoetingen die de aanwezige bestuurlijk/politieke delegatie uit Voorburg had met de Tsjechische partners tijdens het jubileumweekend kwamen frequent de ontwikkelingen en problemen rondom de vestiging van Philips in Hranice aan de orde.

De feestelijke stedenbandavond in het Pernštejn-kasteel (dat tegenwoordig ook gebruikt wordt als gemeentehuis) zal ik niet snel vergeten. Na de herdenkingstoespraken van Tsjechische en Nederlandse zijde werd mij voor mijn jarenlange aandeel in de werkzaamheden voor de contacten tussen Voorburg en Hranice het ereburgerschap van de stad Hranice toegekend. Temidden van mijn Tsjechische vrienden ontving ik uit handen van burgemeester Rudolf Novák de bijbehorende oorkonde en speld met het wapen van Hranice. Een bijzonder moment.

Een ander bijzonder moment wordt vast en zeker de jaarbijeenkomst van de vereniging op zaterdag 14 oktober aanstaande in Ede. Het volledige programma wordt gepresenteerd in het septembernummer van AHOJ. Noteert u alvast de datum. Het wordt een gevarieerd programma. Tijdens de voorjaarsbijeenkomst bleek de geschiedenis van de Tsjechen en Slowaken in Nederland zo omvangrijk dat er te weinig tijd overbleef voor de periode na 1968.

Gelet ook op de verzoeken van de toen aanwezige leden heeft het bestuur dr. Mirek Kabelá gevraagd zijn interessante voordracht te vervolgen.

Een geheel ander onderwerp vormt de Tsjechische en Slowaakse folklore. Diverse 'kenners' zullen u deelgenoot maken van de achtergronden van de verschillende gebruiken en bijbehorende materialen en voorwerpen tonen. Een voordracht van een Tsjechisch en/of Slowaaks sprookje zal eveneens plaatsvinden. Gedurende het programma worden liederen van Dvořák en Janáček ten gehore gebracht. Net als voorgaande keren wordt een lunch geserveerd en is er ruime gelegenheid om met elkaar van gedachten te wisselen.

Ik hoop u op 14 oktober te kunnen begroeten en wens u op dit moment een prettige zomervakantie toe.

Marijke van Dorst

Lekker genieten van de natuur in Noord-Bohemen. In Karlov en Roztoky, ± 15 km van Vrchlabí zijn twee vakantiewoningen en een chalupa in originele stijl te huur. Ook mogelijk in combinatie met een partikuliere kamer in Praag (10 min. van het centrum).

Voor informatie kunt u bellen met fam. Mohs-Noah in Veenendaal: tel 0318-510 772

VAN DE REDACTIE

Wij beginnen en eindigen deze AHOJ met berichten waar wij heel erg trots op zijn. Hiervoor, op pagina 3 vermeldt Marijke, onze voorzitter, dat zij ereburger is geworden van de stad Hranice, zusterstad van de gemeente Voorburg. Dat wordt je niet zomaar, zo iets moet je verdienen en daar zijn we het helemaal mee eens. Namens ons allen: "Van harte gefeliciteerd, Marijke!".

Onze felicitaties zijn ook bestemd voor onze redactiemedewerkster Sylva Alderliesten, nee, zij is niet jarig maar wel geslaagd voor haar doctoraal examen. Kijk maar bij de rubriek "Allerhande". Wat een knappe koppen hebben wij in onze VNTS! Wij zijn trots en erg blij.

Dit gecombineerde nummer heeft veel tijd gekost en er is veel kopij verwerkt en daarom is het ook aan de late kant, maar dat mag in de vakantieperiode. Nu dan iets over de inhoud van deze AHOJ.

Om te beginnen al een respectabel lijstje van nieuwe leden en bij "Evenementen" een lijst van optredens door het folklore-ensemble ZOBOR uit Slowakije.

Het "Nieuws van de stedenbanden" is goed vertegenwoordigd en er zijn erg leuke bijdragen van "Onze leden". Vier volle pagina's "Knipselmap", maar slechts een paar "Muzikale noten". Het tentoonstellings- en boekennieuws zijn eveneens ruimschoots aanwezig.

Sommige rubrieken zijn verfraaid met foto's en/of verslagen van bezochte attracties – een extraatje vanwege het dubbelnummer.

Het bestuur heeft nog een potje op het vuur: onze **Najaarsbijeenkomst** op zaterdag **14 oktober**. Het (voorlopige) programma ziet er zeer gevarieerd en gezellig uit. In AHOJ van september volgen de details.

De redactie wenst u een prettige (zomer?)vakantie.

Hennie van der Burg

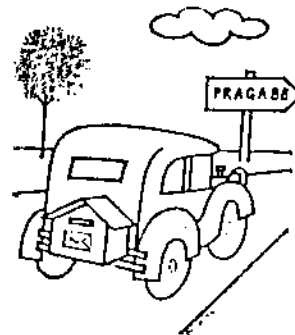
Carpooling

Carpooling

Carpooling

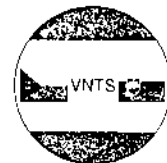
Gaat u naar Tsjechië of Slowakije en bent u bereid iemand mee te nemen? Of bent u op zoek naar iemand met een vervoermiddel die naar Tsjechië of Slowakije gaat?

Neem dan contact op met ons lid de heer H. Truin; hij heeft op zich genomen de gegadigden tot elkaar te brengen. De heer Truin is dagelijks telefonisch bereikbaar onder telefoon nr. **020-692 5770**

Het maandelijks uitgeven van de ledenbrief "AHOJ" kost een flinke duit. Door advertenties kunnen wij deze kosten drukken en u bereikt daarmee een gericht publiek in een oplage van ± 650 exemplaren. Onderstaand onze tarieven:

1/16 pag.	f 16,50;	bij 5 nrs.	f 80,=;	bij 10 nrs.	f 155,=
1/8 "	f 22,50;	" " "	f 105,=;	" " "	f 205,=
1/4 "	f 33,00;	" " "	f 160,=;	" " "	f 315,=
1/3 "	f 44,00;	" " "	f 210,=;	" " "	f 405,=
1/2 "	f 55,00;	" " "	f 265,=;	" " "	f 510,=
hele pag.	f 93,50;	" " "	f 450,=;	" " "	f 850,=

Bij het plaatsen van illustraties worden de extra opmaakkosten doorberekend.

Voor nadere inlichtingen: Secr. V.N.T.S., Toverberg 24, 2716 LW Zoetermeer.
Tel.: 070-3239275, fax: 079-3239836.

EVENEMENTEN

Tournee van Slowaaks folklore ensemble ZOBOR

Het ensemble "Zobor" uit Nitra zal van 31 juli tot 11 augustus a.s. een aantal voorstellingen verzorgen in België en Nederland en wel op:

Dinsdag 1 augustus in Zierikzee – van 12.00 – 17.00 uur in het centrum. Het ensemble zal een aantal keren optreden op het havenplein in Zierikzee tijdens de jaarlijkse toeristendagen. De toegang is gratis.

Woensdag 2 augustus in Renesse – van 20.00 – 22.00 uur op de Kerkring. Om 20.00 uur start een volledige voorstelling van het ensemble in Nederland op het podium aan de kerkring voor de kerk. O.l.v. directeur Dana Wolfová en artistiek leidster Dana Moravčíková brengt het ensemble dansen en liederen uit diverse streken van Slowakije.

Donderdag 3 augustus in Barneveld – van 10.45 – 15.00 uur voor het stadhuis.

Tijdens de Oud Veluwe markt zal het ensemble een aantal optredens verzorgen op het podium voor het stadhuis. Traditiegetrouw zullen direct bij aankomst in Barneveld alle gasten worden ontvangen door de burgemeester van Barneveld. De optredens zijn gratis te bezoeken.

Vrijdag 4 augustus in Zoetermeer – van 19.00 – 21.00 uur in de dorpsstraat.

Zoetermeer is zusterstad van de Slowaakse stad Nitra. De winkeliersvereniging nodigt in samenwerking met de Gemeente het ensemble uit voor een voorstelling in de Dorpsstraat.

Zaterdag 5 augustus in Nieuwpoort (B) – van 16.00 – 17.30 uur op de Zeedijk.

In het kader van de toeristenactiviteiten aan de Belgische kust zal het ensemble een voorstelling verzorgen voor alle toeristen in en om Nieuwpoort.

Zondag 6 augustus in Vlaardingen – van 14.00 – 16.00 uur Oranjepark.

In het park van Vlaardingen zal het ensemble diverse malen optreden tijdens zomeractiviteiten waar meerdere culturele groepen aan zullen deelnemen.

Woensdag 9 augustus in Zierikzee – van 14.30 – 16.30 in Borrendamme.

Zorgcentrum Borrendamme nodigt het ensemble uit voor haar bewoners en omwonenden.

Donderdag 10 augustus in Burgh Haamstede – van 12.00 – 16.00 uur in het centrum.

In het centrum van Burgh Haamstede zal het ensemble voor de laatste maal te zien zijn. Om 12.00 uur, 13.30 uur en 15.00 uur zullen ze elke keer 20 minuten optreden in de winkelstraat.

De Stichting Zeeuwse Klederdracht nodigt jaarlijks, in de maand augustus, een Oost-Europees folklore ensemble uit in Nederland. In samenwerking met de volksdansvereniging VODAGO worden alle 40 leden van het ensemble ondergebracht in gastgezinnen in en om Goes. Op die manier is het mogelijk om het ensemble een gratis verblijf in Nederland te garanderen. De keuze van het ensemble wordt mede bepaald door de adviseur voor folkloregroepen in Europa van de Internationale Organisatie voor volks-culturen, kortweg IOV. Deze organisatie beschikt wereldwijd over een groot aantal leden, die mede bijdragen aan het uitdragen van de nationale folklore van een bepaald land.

Dit jaar zal het studenten folklore-ensemble **Zobor** uit de stad **Nitra** in **Slowakije** van maandag 31 juli tot vrijdag 11 augustus in Zeeland verblijven en zo'n acht voorstellingen verzorgen in België en Nederland.

Onder leiding van directeur Dana Wolfová en artistiek leidster Dana Moravčíková verzorgt de groep een voorstelling Slowaakse folklore, perfect uitgewerkte dansen, grote verscheidenheid van kunst, mooie experimenten in de moderne choreografie, hoge vlucht van fantasie, bijzondere en originele interpretaties van volksdans, die gebaseerd zijn op het begrip van de nationale folklore. De

voorstelling wordt uitgevoerd in de karakteristieke klederdrachten uit de streken: Nitra, Myjava, Tekov, Zvolen, Hont, Kokava, Šariš en Zemplin.

De dansers en danseressen worden begeleid door eigen orkest, bestaande uit muzikanten die diverse instrumenten bespelen. Daarnaast wordt het programma afgewisseld door zangers en zangeressen die eveneens in de karakteristieke klederdrachten een aantal Slowaakse volksliederen ten gehore brengen. De groep "Zobor" bestaat uit studenten van de agrarische universiteit van Slowakije.

Doordat Slowakije regelmatig nationale folkloredagen organiseert waarbij vele groepen actief aan deelnemen, is de belangstelling voor dit cultureel erfgoed internationaal gezien enorm groot. Ook de toename van het aantal stedenbanden in Slowakije en Nederland draagt bij aan een groeiende belangstelling.

De Stichting Zeeuwse Klederdracht richt zich in deze tijd niet alleen meer op de nationale folklore, maar ook op de folklore van andere naties en met name voor Oost-Europa omdat daar in vele landen de folklore nog actief wordt beoefend in elke stad en dorp.

De laatste jaren neemt de belangstelling in Nederland voor het verzorgen van voorstellingen van vooral Oost-Europese folklore-ensembles steeds meer toe. Steeds meer dorpen en steden organiseren internationale folklore-festivals waar meerdere groepen aan kunnen deelnemen. De Zeeuwse organisatie nodigt bewust slechts één ensemble tegelijk uit en laat deze groep op meerdere plaatsen in België en Nederland een volledige voorstelling verzorgen. Op deze manier worden organisaties van zomerevenementen in de gelegenheid gesteld om in de vakantieperiode een cultureel programma te brengen die voor hun omgeving een bepaalde meerwaarde biedt en interessant zijn voor hun gasten.

Tevens wordt het voor een groot aantal landen in Oost-Europa steeds eenvoudiger om een bezoek te brengen aan het Westen. Het komt dan ook regelmatig voor dat deelnemers van een folklore-ensemble enkele jaren later met hun familie terugkeren naar die plaatsen waar ze destijds een optreden hebben verzorgd.

Informatie over de voorstellingen: Dhr. Gerard van Damme, tel. 0113-231755, fax 0113-228130.

NIEUWS VAN DE STEDENBANDEN

Tsjechische musici in Waddinxveen

Op 23 september a.s. zal tijdens de gemeentedag in Waddinxveen een aantal groepen uit Tsjechië een muzikaal optreden verzorgen op het Raadhuisplein. Het initiatief hiervoor is uitgegaan van de Stichting Vriendschapsband Waddinxveen-Pelhřimov. Behalve Pelhřimov, dat met een popgroep vertegenwoordigd zal zijn, zullen de volgende gemeenten in de regio en hun Tsjechische partners aan het festival deelnemen:

IJsselstein-Strakonice met een doedelzakband en een dansgroep;
Reeuwijk-Turnov met een jazzquintet;
Oudewater-Rychnov nad Kněžnou met een blokfluitgroep en
Ter Aar-Dobruška met een koperensemble en een fanfare-orkest.

Voorafgaand aan de gemeentedag zal op vrijdag 22 september in Ned. Herv. Brugkerk in Waddinxveen een orgelconcert worden gegeven door de befaamde Tsjechische organist František Vaniček uit Hradec Králové. Deze avond zal, in aanwezigheid van de Tsjechische ambassadeur Mevrouw Helena Bambasová, officieel worden geopend door burgemeester F. Jonkman.

František Vaniček geeft de laatste jaren regelmatig orgelconcerten in Nederland en geniet voorts bekendheid als begeleider van het Tsjechische jongenskoor "Boni Pueni" bij uitvoeringen van de Matthäus Passion. Zo werden in april jl. in tal van Nederlandse gemeenten uitvoeringen gegeven, o.a. in "De Doelen" te Rotterdam.

Maxi-conferentie in Dobříš in aanwezigheid van 10 (!) gemeenten in oktober?

Het begon allemaal in Mierlo, in 1997. "Gaststad" Dobříš was naar ons mooie dorp afgereisd, om het reilen en zeilen van de jumelage-aspecten door te lichten. Behalve de problematiek aan beide zijden waren er ook thema-bijeenkomsten. Zo werden zowel vanuit de Nederlandse als de Tsjechische zijde de eeuwenoude banden die historisch bestaan tussen Bohemen en ons land door vakkundige experts aan beide zijden belicht. Het was - en dat is voor geen van ons nieuw - duidelijker dan ooit, hoe indringend en belangrijk die banden zijn geweest voor beider cultuurverloop.

Stichting Vriendschapsband

Bij die gelegenheid nodigden wij ook andere Nederlandse jumelage-steden, die eveneens in Bohemen banden hebben, uit. De ontmoeting was zo succesvol, dat deze zgn. miniconferentie een tegenhanger kreeg in de vorm van een tegenbezoek van de Mierlose delegatie aan Dobříš, om het daar nog eens dunnetjes over te doen, maar dan voor Tsjechisch "publiek". Dit gebeurde in 1998 en was eveneens zeer interessant en succesrijk te noemen. Heel blij waren we met de aanwezigheid van de toenmalige eerste secretaris bij de Nederlandse ambassade te Praag, Franta Wijchers, die te kennen gaf verrast te zijn over zoveel "samenhang".

Het mag dan ook geen wonder zijn dat dit initiatief een vervolg (Maxi-conferentie) gaat krijgen.

Dobříš heeft n.l. het initiatief genomen om in het kader van 2000 en de voorgenomen toetreding van Tsjechië tot de EU niet alleen Mierlo uit te nodigen voor een ontmoeting, maar het aantal jumelagesteden aan beide zijden uit te breiden tot zo'n 5 à 6! Voorwaar een ambitieus en best taakstellend plan, waarvoor aan beide zijden van de grenzen heel wat werk verricht zal moeten worden. De gedachte is om aan Tsjechische zijde, behalve Dobříš, ook de steden Domažlice, Nové Město na Moravě, Příbram, Rakovník en Nepomuk uit te nodigen. Wij van onze kant zijn bezig om met Waalre, Budel, Swalmen, Weert en Hoorn tot overeenstemming te komen over participatie en voorbereiding op de door Dobříš voorgestelde agendapunten.

Op maandag 29 mei jl. hadden wij dienaangaande onze eerste ontmoeting met de vriendschapsbanden van genoemde Nederlandse "zusterorganisaties". Bij het schrijven van dit artikel (15 juni) is nog niet definitief welke steden allemaal zullen participeren, maar dat de conferentie doorgaat is zeker.

De periode waarin de ontmoeting zal plaatsvinden is van 18 t/m 22 oktober 2000.

Wij zullen graag de mogelijkheid benutten om u in dit medium over de resultaten en ervaringen te berichten.

Hans Stiel,
Stichting Vriendschapsband Mierlo - Dobříš

Stedenbandcomité Amersfoort-Liberec

De stad Amersfoort heeft sinds 1993 een band met de Tsjechische stad Liberec. Tot voor kort verliep de samenwerking tussen de twee steden vooral op bestuurlijk niveau maar daar komt verandering in. Om de stedenband op verschillende gebieden te bevorderen en de bewoners van beide steden bij de uitwisseling te betrekken, is eind 1999 het Stedenbandcomité ontstaan op initiatief van de Gemeente Amersfoort. De leden van het Stedenbandcomité hebben doelen geformuleerd. Het Stedenbandcomité wil de schakel zijn tussen de bevolking van Amersfoort en Liberec. Het comité wil er aan bijdragen om contacten en uitwisseling tussen inwoners en hun organisaties in beide zustersteden te bevorderen op maatschappelijk, cultureel, educatief en sportief terrein. Doel daarvan is elkaar beter te leren kennen, samen te werken aan projecten en van elkaar te leren waarbij de basis gelijkwaardigheid en wederkerigheid is. Het Stedenbandcomité vaart een eigen koers en krijgt daarbij ondersteuning van de gemeente.

In het kader van de eenwording van Europa is het van belang de overige landen te leren kennen en te respecteren. Door de stedenband kan een relatie met wederzijds begrip en vertrouwen ontstaan waarbinnen men zeker van elkaar kan leren.

Dit vaarseizoen beginnen de vrijwilligers van de Waterlijn aan hun eerste lustrum. Na de herfstvakantie als het werk gedaan is, gaan de Waterlijners op studiereis naar Liberec. Zij gaan daar een toeristisch onderzoekje doen naar de kwaliteit van een Liberec-arrangement. Onder deskundige begeleiding van de VVV Amersfoort bereiden zij zich daarop voor door in Amersfoort een soortgelijk onderzoekje uit te voeren. De opzet is dat VVV Amersfoort met de resultaten van deze onderzoekjes het toeristenverkeer tussen beide steden zal kunnen bevorderen.

In juni viert Liberec feest. De Nisa (voluit de Lužická Nisa, in Duitsland Neisse geheten) is de rivier die Liberec met Polen en Duitsland verbindt en men heeft een begin gemaakt met een evenement dat moet uitgroeien tot een traditie "Het dopen van de rivier de Nisa". De rivier de Nisa is voor Liberec wat de Eem is voor Amersfoort.

Het Stedenbandcomité levert aan dit feest verschillende bijdragen zoals:

een tentoonstelling van werk van Amersfoortse kinderen over de Eem die wordt verzorgd door "Het Katshuis", maar ook konden Amersfoortse kinderen via het internet gedurende de maand juni 2000 meedoen aan een project waarbij de rivier centraal staat.

E-mail adressen: book@antikfric.cz en total@sindy.cz

Amateur- en beroepskunstenaars worden aangezocht om met foto's, schilderijen en tekeningen met de Eem als centraal thema, een bijdrage te willen leveren aan de festiviteiten in Liberec. Werk van de schilder Floris Schrijver wordt tentoongesteld.

De Amersfoortse stichting "levende geschiedenis" komt met enige leden naar Liberec om er oude ambachten te tonen maar ook de popgroep Breath zal in de zusterstad Liberec een paar concerten verzorgen.

Tsjechische week in Wijk bij Duurstede

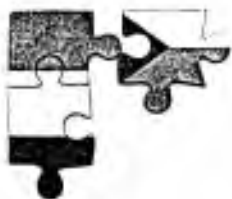
Wijk bij Duurstede viert dit jaar uitgebreid het feit dat de plaats in 1300 stadsrechten kreeg. Bij deze viering werd ook de partnerstad Jičín betrokken. De stedenband tussen Wijk bij Duurstede en Jičín bestaat nu zo'n zeseneenhalf jaar en ontwikkelt zich voorspoedig. De contacten over en weer worden onderhouden door de Stichting Jumelage Wijk bij Duurstede-Jičín en Nadační Fond "Jičín-Město Pohádky". Laatstgenoemde stichting organiseert sinds de omwenteling elk jaar een sprookjesfestival in Jičín, waarbij het kind centraal staat. Dit festival is zeer de moeite waard (dit jaar van 11 tot 16 september).

Sinds het begin van de stedenband zijn reeds tal van uitwisselingen gerealiseerd op allerlei gebied. Ook tussen de beide gemeentebesturen bestaan goede contacten en men spreekt elkaar jaarlijks, afwisselend in beide plaatsen.

De Tsjechische week duurde van zaterdag 13 mei tot en met zondag 21 mei 2000. Ongeveer 300 gasten uit Jičín kwamen naar Wijk bij Duurstede en vonden onderdak in gastgezinnen, leden van deelnemende verenigingen. Mede dankzij subsidies van de stichting Wijk 700 en de Europese Commissie was het mogelijk op zo'n grote schaal activiteiten te organiseren. De Tsjechische ambassadeur, mevrouw Helena Bambasová, had zich bereid verklaard de Tsjechische week te openen en dat gebeurde dan ook. Na de officiële ontvangst door de burgemeesters van Wijk bij Duurstede en Jičín en de toespraken hees mevrouw Bambasová de Tsjechische vlag bij het stadskantoor. Vervolgens gingen de genodigden in oude Škoda's en Tatra's van veteranenclubs in Nederland naar het sportcomplex "Mariënhoeve" waar de sporters wachtten. Na toespraken van de voorzitters van beide stichtingen werden door de koren Foerster (Jičín) en C-kwadraat (Cothen) de volksliederen gezongen. Met het oplaten van ballonnen was de opening een feit.

Gedurende de feestweek vonden vele ontmoetingen plaats op sportief en cultureel gebied. Twee Tsjechische kunstenaars, Zdeněk Šindlar en Petr Heber exposeerden in Wijk bij Duurstede. Het aan de Tsjechische Ambassade verbonden Tsjechisch Centrum had voor het transport van de kunstwerken gezorgd. Ook voor serieuze zaken was plaats: op maandag 15 mei werd een symposium gehouden met als onderwerp de Europese integratie en de rol van stedenbanden daarbij. Sprekers waren mevrouw Karla Peijs (Europees Parlement) en de heer Ben ter Veer (Vredeplatform VNG). De inleidingen waren aanleiding voor goede inhoudelijke discussies. Na afloop werd samen de Tsjechische film "Kolja" gezien. Het was bijzonder mee te maken hoe onze Tsjechische gasten reageerden op situaties welke voor hen zo herkenbaar waren, uit de periode kort voor de fluwelen revolutie in 1989. Vanzelfsprekend werden met de gasten ook uitstapjes gemaakt naar de Deltawerken, het Dolfinarium en Amsterdam, werden een kaasboerderij en een fruitteeltbedrijf bezocht. Op zondag 21 mei werd het bezoek afgesloten met een gezamenlijk muziek- en dansprogramma, waaraan werd deelgenomen door de Harmonie Concordia, het Wijks Vocaal Ensemble en de brassband Javorka uit Nová Paka, de muziekgroep Fidle, het koor Smetana, de kinderdansgroep Jičínáček uit Jičín. Het was indrukwekkend en ontroerend. Bestaande contacten werden verstevigd en nieuwe contacten werden gelegd. De stedenband heeft door de Tsjechische week een geweldige impuls gekregen.

STICHTING JUMELAGE
WIJK BIJ DUURSTED E - JIČÍN

Wim Lucassen

VAN DE LEDEN

De redactie ontving lekker veel kopij van onze leden, o.a. van *Henk Wagenaar* uit Den Haag over Banská Štiavnica/Slowakije; dat hebben wij in de rubriek "Van en over – diversen" geplaatst. In de rubriek "Evenementen" het bericht dat *Guido Schöpping* uit Goes ons deed toekomen. Het verslag over het poppentheater van *Paulien Plaisier*/Rotterdam is te lezen bij "Wat het oog streelt" en haar bijdrage over *De dappere mieren* plaatsen wij hieronder evenals de oproep van *Robert Olierook* uit Konovice en het verslag van *Mark Aarts*/Delft, maar we beginnen met de bijdrage van de heer *J.G.A. de Weij* uit Rotterdam.

Jeugdvoetbaltoernooi in Rotterdam

De Rotterdamse voetbalvereniging "Spartaan 1920" organiseert een voetbaltoernooi voor spelers onder de 16 jaar. Zes Nederlandse en 4 buitenlandse teams nemen deel aan dit toernooi en één van de buitenlandse teams is Slavia uit Praag.

Het toernooi wordt gehouden op 12 en 13 augustus, vanaf 10.00 uur 's morgens. Het terrein is gelegen aan de Oldegaarde 251 in Rotterdam Zuidwijk.

Wellicht dat er 'VNTS-ers' zijn die op deze toernooidagen het team van Slavia willen komen aanmoedigen!

J.G.A. de Weij, Rotterdam

Oproep

Al enige jaren ontvang ik het blad AHOJ. Ik ben ook zeer blij met uw website, want dan is de informatie direct beschikbaar en in mijn geval actueler.

Toch mis ik in mijn optiek iets belangrijks in het blad. De ervaringen van Tsjechen en Slowaken die zich na de fluwelen revolutie in Nederland hebben gevestigd, maar ook het omgekeerde. Nederlanders, die 'verhuisd' zijn naar den vreemde. Dat kan tijdelijk zijn voor het werk, maar ook permanent omdat men getrouwd is.

Wat gebeurt er zoal met dit soort mensen. Welke cultuurverschillen ontmoet men. Wat komt er allemaal bij kijken om jezelf te vestigen in den vreemde. Hoe gaat men met jou als persoon om en hoe werkt dat omgekeerd. Kortom, er valt nogal wat te schrijven over dit soort dingen.

Ikzelf ben getrouwd met een Tsjechische en woon nu ruim 6,5 jaar zo'n 70 km onder Brno, midden in de wijnstreek van Zuid Moravië. Uit ervaring weet ik dat er in Tsjechië nogal wat Nederlanders leven. Ik zou graag persoonlijk met deze mensen van gedachten willen wisselen en wellicht kan daaruit een vriendschap ontstaan. Ik wil dan ook graag een oproep plaatsen om mensen te laten reageren.

Mensen die belangstelling hebben kunnen contact opnemen met:

Rob Olierook, 86 04 Kunovice 165

Tel. +420.632.548 764, Fax +420.632.548 767, e-mail olierook@worldonline.cz

..*

Cultuurverschillen voor Nederlanders

Op woensdag 14 juni 2000 werd te Wassenaar in Hotel De Bijhorst in de Valkenhorstzaal door de Stichting Tsjechen en Slowaken een informatie-bijeenkomst voor Nederlanders georganiseerd om dezen enig inzicht te geven in de oorzaken van de door hen gevoelde verwondering ten aanzien van de gewoonten van Tsjechen en Slowaken.

Anders dan in Nederland te doen gebruikelijk begonnen we direct met een saladebuffet met koffie, thee en/of fris, dan wel spirituele dranken.

Daarmee was direct de toon gezet voor het aan de orde zijnde verschil: Tsjechen en Slowaken beginnen op deze wijze in een goede stemming aan de bijeenkomst, terwijl Nederlanders meestal als beloning na gedane arbeid een dergelijke maaltijd nuttigen of in ieder geval als compromis tijdens de pauze.

Na de inleiding door de voorzitter van de stichting mevrouw L. van Dijk nam professor Dr. Z. Dittrich in zijn kwaliteit van hoogleraar oude geschiedenis het woord en hield een betoog, waarin hij beklemtoonde dat Nederland en Tsjechië wel deel uitmaken van één Europese beschaving, doch dat Nederland - mede door zijn ligging aan zee - een open handelsnatie is, terwijl Tsjechië ook door de door de bergen ingeklemde situering een meer in zichzelf gerichte natie vormt.

Hij kwam na een interessant betoog tot de slotsom, dat de Nederlanders open en verdraagzaam overkomen, terwijl de Tsjechen een vooral beleefde indruk maken, wellicht noodgedwongen doordat zij in het verleden werden gedomineerd door Habsburgers, Duitsers en Russen.

Na een discussie onder leiding van de secretaris van de Stichting Stedenband Driebergen-Semily, de heer T. Evertse en een muzikaal intermezzo door de violist de heer P. Šorm en de pianist de heer P. van der Reijden betreffende werk van de componist Antonín Dvořák "Romance voor piano en viool", ging de eigentijdse geschiedkundige Professor H. Renner op een even interessante manier als zijn voorganger Professor Z. Dittrich in op de beleving door Nederlanders en Tsjechen van hun verleden.

Mede na het citeren van enkele krantenartikelen en uitkomsten van onderzoeken meende hij het gemis aan historisch besef bij de Nederlanders - zo anders dan bij de Tsjechen - te kunnen verklaren uit het feit, dat Nederland door zijn over het algemeen voorspoedig gelopen geschiedenis deze historie voor zijn legitimering als volk eigenlijk niet nodig heeft.

Nederland heeft bijvoorbeeld het katholieke juk - anders dan Tsjechië na de militaire nederlaag op de Witte Berg - kunnen afwerpen.

Tijdens de op deze verhandeling van Professor Renner volgende discussie werd op een desbetreffende vraag geantwoord, dat alles hetgeen hiervoor ten aanzien van Tsjechië werd geponeerd mutatis mutandis voor Slowakije gold.

Hierna hield de psychiater Dr. M. Kabela een eveneens boeiend referaat over "Cultuurverschillen als stoomis". De spreker behandelde voornamelijk de problematiek van emigranten, waarmee hij in zijn praktijk te maken krijgt. Hij concludeerde dat, hoewel er een problematiek in dit opzicht bestaat, emigratie ook positieve kanten heeft.

Na de discussie over dit onderwerp werd de bijeenkomst besloten met gesprekken over gezamenlijke plannen en ervaringen onder het nuttigen van een drankje, waarna de Nederlandse deelnemers weer beter geïnformeerd over de cultuurverschillen tussen Nederland en Tsjechië/Slowakije huiswaarts togen.

Mark Aarts

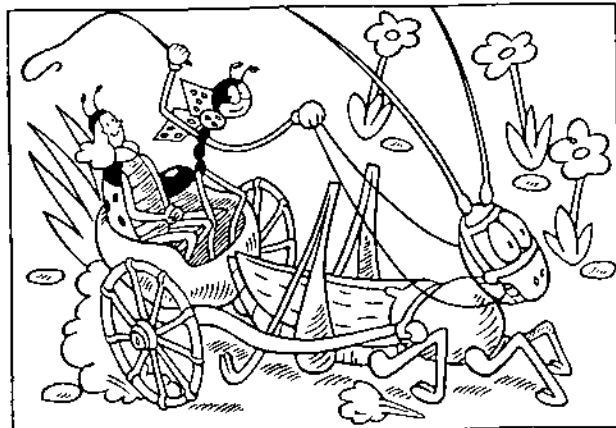
--*

De dappere mieren

Onder deze titel is in 1962 bij ons een boek over de belevenissen van Ferda Mravenec uitgegeven.

Ferda Mravenec is een mier die in 1932 zijn leven begon als stripfiguurtje in een krant in Brno, bekend en geliefd werd en waarover later ook nog een aantal boeken verscheen.

Het zijn opgewekte verhalen over de mier, die, ontvoerd van zijn mierenhoop, allerlei dieren ontmoet: de vrouwtjesmier Beruška, die hij erg graag mag, de sprinkhaan Kobulka die hij voor zijn karretje spant zodat hij uit rijden kan met zijn Beruška, meneer Slak waarmee hij niet altijd goede vriendjes is en de kever Brouk Pytlík waarmee hij vele avonturen beleeft.

De verhalen zijn geschreven en getekend door Ondřej Sekora (1899-1967), een veelzijdig journalist, schrijver, tekenaar en illustrator, die niet alleen in Tsjechië maar ook internationaal grote bekendheid kreeg.

Als blijk van grote waardering werd in 1999 in Praag ter gelegenheid van de 100^e geboortedag van Sekora een overzichtstentoonstelling ingericht waar een grote plaats was ingeruimd voor Ferda Mravenec. Ook de Nederlandse uitgave, die bij ons alleen nog te zien is in het depot van de Universiteitsbibliotheek in Amsterdam, was daar aanwezig.

Een ander onderdeel van deze tentoonstelling werd gevormd door het decor voor de poppenfilm die in 1942 door Hermína Týrlová over Ferda Mravenec gemaakt is. Een exemplaar van deze animatiefilm is in het bezit van het Filmmuseum in Amsterdam waar voor de geïnteresseerde kijker een videoband van 12 minuten onder de titel "Het dappere kevertje" te zien is in de kijkboxen van het museum.

De tentoonstelling over Sekora is overigens nog tot september 2000 te zien in het Vyškovské Muzeum in Vyškov (niet zo ver van Brno).

Paulien Plaisier

Onroerend goed in Tsjechië en Slowakije

Agrarisch, Bedrijfsmatig

Toeristisch, Privé

I.s.m. EX - IM Trade s.r.o

Slovenská 3, Karlovy Vary

Uw NL partner:

Commercial Investigations

Business Centrum Helmond

Steenovenweg 3, 5708 HN Helmond

tel. 0492 - 510090

fax 0492 - 510537

mobiel 0622 794042

E-mail flapper@comm-invest-cz.demon.nl

www.brabantmarketplace.com/comm-invest

Voor onze aanbiedingen zie ook onder

www.domiduca.com

Z. B. B.

VERTAALBUREAU TSJECHISCH

- z (beëdigde) vertalingen van en naar het Tsjechisch
- z cursussen Tsjechisch voor privé en zakelijk gebruik

Z.M.A. Baakman-Bečková
Broederkerkplein 5, 7201 JP Zutphen

Tel. 0575 - 54 43 21

Fax 0575 - 54 43 33

e-mail zbb@tsjechisch.nl

www.tsjechisch.nl

Lekker uitrusten in Zuid Bohemen ?!

Drie weken vakantie of slechts 1 weekje in mei.....

Dan hebben wij voor u twee prachtige volledig ingerichte vakantiewoningen in Kamenice nad Lipou. U woont 30 km van Tábor, 20 km van Pelhřimov. Naar Praag is het nog geen 2 uur, dus een uitgebreid bezoek kan makkelijk.

Zuid-Bohemen biedt u natuur, rust en een keur van culturele bezienswaardigheden.

Wij bieden twee vrijstaande vakantiehuizen op in totaal 1000 m² eigen grond. U woont aan de rand van het bos van waar prachtige wandelingen mogelijk zijn in de wijde regio. En u woont aan de rand van het stadje, 10 minuten lopen van uw verse brood.

U geniet van het resultaat van een "uit de hand gelopen" hobby. Intensief stedenband-werk leidde tot goede Tsjechische vrienden en daarna tot een eigen vakantiehuis voor ieder van ons.

Een heerlijke vakantie voor zeer scherpe prijzen.

Bel voor meer informatie naar Jac Bost te Waddinxveen.

Overdag 06 53 30 97 27

's-Avonds 0182 - 610 522

LOGEREN IN PRAAG

Wilt u verblijven in een gastvrij, professioneel en toch aantrekkelijk geprijsd familiepension op een mooie locatie aan de westkant van Praag?

In het kort: elke kamer een eigen douche en WC, een ontbijtbuffer, eigen garage, binnen 20 minuten in het centrum, mogelijkheid van uitstekende maaltijden. Bijzonder makkelijk te bereiken vanaf het vliegveld.

Ook geschikt voor groepen tot 45 personen, boven 20 pers. een aantrekkelijke korting. Bel voor informatie en boekingen:

Jarka van Unnik, 023 5846412,

mobiel: 06 21915375,

fax 023 5841713,

e-mail: j.vanunnik@hetnet.nl

VAN EN OVER TSJECHIË EN SLOWAKIJE

(Deze rubriek bevat informatie uit Internet en enige binnen- en buitenlandse media. De informatie is afkomstig van Guus Molenaar en Bert Marcus. Het onderdeel 'Slowakije' werd geleverd door Sytse Knipstra. De redactie maakte een keuze.)

UIT DE KNIPSELMAP

* **Waarom Havel Europeaan is**

Beschouwen de volkeren van Europa zichzelf nu echt als "Europees" of is dat een fictie, bedoeld om een geografisch gegeven om te smeden tot een geestesgesteldheid? Met die vraag begint president Václav Havel een beschouwing over het Europees bewustzijn in NRC Handelsblad van 26 juni. De meeste Europeanen zijn zo intrinsiek Europees, dat ze het niet beseffen. Dat komt omdat Europa zich ten onrechte beschouwde als veruit superieur aan de rest van de wereld. De beschaving die Europa de wereld toonde was echter tweeslachtig - mensenrechten en holocaust. Toen tien jaar geleden de fysieke bedreiging van Europa wegviel, werd Europa aan het denken gezet over de morele en spirituele grondslagen van zijn eenwording en over de vraag wat de doelstellingen van een verenigd Europa zouden moeten zijn. De ergste gebeurtenissen van de 20ste eeuw - wereldoorlogen, fascisme en het communistische totalitarisme - zijn in hoofdzaak van Europese makelij. Maar Europa heeft ook drie heuglijke gebeurtenissen beleefd, zij het dat die niet geheel op het conto van Europa kunnen worden geschreven: het einde van het kolonialisme, de val van het IJzeren Gordijn en het begin van de Europese integratie. Door zijn wijze van bestaan zal een eenwordend Europa moeten aantonen dat de gevaren die uitgaan van zijn tegenstrijdige beschaving, bezworen kunnen worden.

Praque Post en Internet

De burgemeester van Praag, Jan Kasal, onthulde op 3 juni, de laatste dag van het 55^e Lente muziekfestival, een monument van Antonín Dvořák voor de Rudolfinum concertaal in Praag.

De Tsjechische politie startte op 5 juni een campagne tegen de verspreiding van een Tsjechischtalige uitgave van Hitler's boek Mein Kampf. 300 exemplaren werden bij de hoofddistributeur Dobrovský in beslag genomen en dit zou ook in de boekwinkels gaan gebeuren. Uitgever Zitko verklaarde dat hij geen reclame maakte voor het nazisme, maar een historisch boek uitgaaf. De eerste 6000 exemplaren waren direct verkocht. Volgens Zitko wordt er weer opnieuw een index van verboden boeken gecreëerd, tot afschuw van veel commentatoren.

Het Tsjechische leger zal in 2010 teruggebracht zijn van 64.000 soldaten tot 42.000, voornamelijk beroepssoldaten, terwijl er nu hoofdzakelijk dienstplichtigen zijn, aldus legerchef Jiří Šedivý.

De regering besloot per 1 juli het minimumloon te verhogen van 4000 tot 4500 Kč.

De bedoeling is om de werklozen te motiveren om werk te zoeken. Immers de steun is nu voor het eerst minder dan het minimumloon, hoewel slechts 13 Kč per maand minder (na belasting).

De nieuwe directie van KB (Komerční Banka) gaat beginnend per 1 juli totaal 2300 medewerkers ontslaan, overblijven 11.000 werknemers. Het zou hierbij gaan om een eenmalige herstructurering. De staatsbank zal dit jaar nog niet geprivatiseerd worden, aldus onderminister van financiën Mládek.

Wereldbankpresident James D. Wolfensohn bezocht 31 mei president Havel en het Congrescentrum in Praag, waar in september (25-29) de bijeenkomst van de Wereldbank en het IMF gehouden wordt. Hij toonde zich tevreden over de voorbereidingen.

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken geeft de scholen vrij en hoopt dat de leerlingen dan met hun ouders Praag verlaten. De Karelsuniversiteit verplaatst de diploma-uitreikingen. Bewoners van Praag 4 (Congreshal) krijgen geld als zij de stad verlaten. Theaters worden gevraagd hun voorstellingen voor niet-Pragers af te gelasten. Het Ministerie vraagt Tsjechen überhaupt de stad dan te mijden.

11.000 politie-agenten zijn tijdens de meeting op de been. De verwachte 20.000 demonstranten zullen waarschijnlijk in een tentenkamp in het Strahov-stadion gehuisvest worden.

De Tsjechische surrealistische schilder Josef Istler (80) stierf op 19 juni in Praag. Zijn schilderijen werden het eerst tentoongesteld in 1946. Na 1970 waren zijn werken alleen nog in het buitenland te zien.

Het 42^e internationale Opera festival in Litomyšl werd op 15 juni geopend met Smetana's opera Dalibor, uitgevoerd door het Europees Janáček Orkest met dirigent František Preisler. De uitvoering werd geplaagd door de regen, omdat de opera plaatsvond in de open lucht op de binnenplaats van het kasteel van Litomyšl.

Ondanks twee rechtbankvonnissen heeft premier Zeman in het TV Nova programma "7 dagen" niet zijn excuses aangeboden voor zijn uitspraken over ODS vice-voorzitter Miroslav Macek. Hij noemde hem een "tunneler" en een dief in relatie met de privatisering van een boekhandel. Zeman moet ook de zendtijd betalen, geschat op een bedrag van 100.000 Kč. Zeman kan alleen nog in beroep bij het Hoogerechtshof.

De IPB (Investiční a poštovní banka) is het eigendom geworden van de KSO (Československá obchodní banka), die daarmee de helft van de Tsjechische markt beheerst. Eerder, 16 juni, was de IPB gedwongen onder toezicht gesteld door de Nationale Bank. De toegewezen administrator Petr Staněk betrad met een gemaskerd elite politie-commando de bank. De directie werd de toegang tot de bank ontzegd.

De week daarop haalden cliënten massaal hun tegoeden op, na wilde speculaties over de toekomst van de bank. De handel in het aandeel werd stopgezet na een koersval van 20%. Na spoedberaad met de betrokken ministers en de directeur Josef Tošovský van de Nationale Bank werd op 19 juni de overname geregeld. De overnameprijs wordt na het intern onderzoek vastgesteld. De ODS protesteerde luidkeels tegen de verkoop en vroeg het ontslag van minister Gross (BZ) en politiechef Kolár vanwege het toegepaste politiegeweld.

Per 1 juli gaan de taxi-tarieven omhoog. Het basisbedrag gaat van 25 naar 30 Kč, de kilometerprijs van 17 naar 22, terwijl het tarief voor wachten 4 Kč per minuut blijft.

De 50ste verjaardag van de terechtstelling van Milada Horáková, een van de eerste slachtoffers van de politieke showprocessen na de communistische machtsovername van 1948, werd herdacht met een mis op Vyšehrad op 27 juni. President Havel en kardinaal Vlk waren aanwezig. Later werd op de begraafplaats een gedenkteken onthuld.

Het New York Philharmonic o.l.v. Kurt Masur gaf twee concerten in Praag (24/25 juni). Uitgevoerd werden de 9^e symfonie van Mahler, de 7^e van Bruckner en een werk van de Russische componiste Gubaidulina. Dit was het eerste concert in Praag sinds 1930, toen onder leiding van Arturo Toscanini.

Škoda auto is van plan een nieuwe fabriek te bouwen in Kvasiny (Oost Bohemen), geraamde kosten 5.5 miljard Kč. Er komen 1800 arbeidsplaatsen.

De gemiddelde huur in Tsjechië is 1.183 Kč per maand, dit is 20 % van het inkomen.

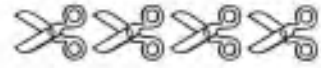
De rechter heeft nu beslist dat de huurregels die een maximum huur vaststellen oneerlijk zijn t.o.v. de huiseigenaren. Het parlement moet de huurprijs nu per 2001 liberaliseren. Weliswaar kregen de eigaren na de omwenteling hun bezit terug, echter de oude regels uit de communistische tijd bleven van kracht. De huren zijn te laag om het vaak sterk verwaarloosde goed te herstellen en te onderhouden. De huurders verzetten zich echter tegen te verwachten forse huurstijgingen, omdat zij zeggen dat niet te kunnen betalen.

De economie in Tsjechië kan dit jaar met 2,5 % groeien, dit kan evenwel van tijdelijke aard zijn in verband met de afremming van de economische crisis in Rusland, het einde van de Kosovo-crisis en de ongebruikelijke groei in de EU.

De Prague Post beschrijft in een artikel dat de medische regelgeving geen ruimte biedt voor redelijke financiële compensatie voor slachtoffers van medische fouten. Een viertal vrouwen kreeg na gynae-

cologische complicaties bedragen tussen de 50 en 600 \$ aangeboden. Ziekenhuis, verzekeringsmaatschappij en overheid wijzen naar elkaar om een en ander te regelen. Alle opvolgende ministers van gezondheid hadden plannen om de wetgeving te verbeteren, maar er gebeurde niets.

SLOWAKIJE - Knipsels

* *Een zwaar leven na de 'fluwelen scheiding'*

Tweebaans is de belangrijkste autoweg van Wenen naar Bratislava, kronkelend door Oostenrijkse dorpjes, met af en toe een boerentrekker die het halve verkeer in slow motion zet. Maar zodra de grens is gepasseerd, wordt de weg vierbaans. Symbolischer kan de verhouding tussen het kleine Midden-Europese land, dat gretig naar aansluiting bij Europa streeft en Europa zelf, niet worden weergegeven. Zo begint Paul Friese in NRC Handelsblad van 6 juli een uitgebreide beschrijving van de economische situatie in Slowakije. Friese stelt dat de echte pogingen van Slowakije om aansluiting bij Europa te krijgen eigenlijk pas in 1998 met het aantreden van de regering-Dzurinda begonnen zijn. Door de "eigen weg" van 1993 tot 1998 is er een achterstand opgelopen waardoor de aansluiting later bereikt zal worden.

* *Eindstation getto*

Voor zigeuners is de fluwelen revolutie van 1989 een nachtmerrie geworden, schrijft Michel Maas in Volkskrant Magazine van 17 juni. In Slowakije lijkt het wel alsof Roma en Slowaken niet meer in hetzelfde land leven. Na het laatste keurig aangeharkte tuintje begint het getto. Wonen tussen de rioolbuizen: een tocht naar de onderkant van de onderkant. De aangrijpende foto's van Peter Wijnands versterken de deprimerende beschrijving. Toch zijn er lichtpuntjes, zoals de waterpomp in Letanovce Les, een geschenk van 'Spolu', een organisatie die is opgezet door onze landgenoot Jef Helmer (ook bekend van de stedenband Driebergen-Semily, redactie). Helmer is in de hele streek bekend, in Žehra bracht hij ramen en deuren maar in Letanovce Les konden helaas de toegezegde nieuwe huizen voor Roma niet gebouwd worden. Het geld was er maar een buurgemeente tekende bezwaar aan omdat de Romawoningen te dicht bij haar grondgebied kwamen. "Planschade" is niet alleen een in Nederland gehanteerd instrument!

In de Volkskrant van 27 juni reageert de ambassadeur van Slowakije, de heer Lubomir Kopaj op het artikel. Zijn reactie luidt als volgt:

"Met belangstelling heb ik de artikelen gelezen over Roma in Centraal- en Oost-Europa (het Volkskrant Magazine, 17 juni en Forum, 21 juni). Ik denk dat uw krant goede redenen had om aandacht aan dit probleem te besteden. De Slowaakse regering heeft de hulp van andere landen altijd op prijs gesteld, ook van de Nederlandse regering, bij het aanpakken van deze problemen. Net als de hulp van Europese organisaties - de EU, de OVSE en de Raad van Europa - omdat wij het als een pan-Europese kwestie beschouwen.

De Slowaakse autoriteiten stellen ook de afzonderlijke Nederlandse projecten op prijs (onder leiding van enige Nederlandse ngo's) die gericht zijn op uiteenlopende aspecten van het leven van Roma in Slowakije. In Kremnica, Žehra en Rudňany, om er enkele te noemen.

Dat betekent niet dat de voornaamste verantwoordelijkheid voor de toestand van de Roma in bijvoorbeeld Slowakije bij de Slowaakse autoriteiten en haar burgers ligt - zowel van etnische Slowaken als Roma. In andere landen leven eveneens aanzienlijke minderheden van Roma.

De huidige Slowaakse autoriteiten besteden voortdurend aandacht aan het probleem en we zijn verheugd dat we enig resultaat hebben geboekt. Toch overdrijf ik niet als ik zeg dat de toestand nog verre van bevredigend is.

Nu is het vooral belangrijk dat de houding van Roma ten opzichte van hun lot verandert, dat wil zeggen dat zij geen onderwerp moeten blijven van inspanningen van derden, maar zelf veranderingen moeten bewerkstelligen.

Gelukkig zien we veranderingen ten goede, met name door sommige projecten uitgevoerd door Spolu (Samen) International. Wij zijn overtuigd dat door gezamenlijke inspanningen van Roma, lokale

autoriteiten, nationale regeringen, Europese organisaties of ngo's (non-governmental organisations) er langzaam verandering komt in de positie van Roma in Centraal- en Oost-Europa. En met name in landen die alles doen om lid van de EU te worden. Alleen op die manier kunnen we het ontstaan van nieuwe muren in Europa voorkomen - zichtbare en onzichtbare -, niet alleen in die landen zelf, maar ook tussen de landen van West Europa enerzijds en van Centraal- en Oost-Europa anderzijds.

Een slotopmerking betreft de keuze van de foto van het Slowaakse dorp Žehra die is afgedrukt bij het artikel van Jef Helmer (Forum, 21 juni). Het zou gelukkiger zijn geweest als er een andere foto was gekozen, zoals van de nieuwe ramen in de huizen van de Roma-vestiging in Žehra. Ze zijn door Roma zelf aangebracht en werden met externe middelen betaald. Ze symboliseren het zicht op een betere toekomst voor Roma, niet alleen in Slowakije, maar in heel Centraal- en Oost-Europa".

Lubomir Kopaj
ambassadeur van Slowakije

~~*

SLOWAKIJE

Slowaakse president ernstig ziek

President Schuster is eind juni een aantal keren geopereerd aan zijn ingewanden. Op het moment dat we dit schrijven is er sprake van zodanige complicaties dat de president in levensgevaar verkeert.

Schuster was het eerste jaar van zijn presidentschap duidelijk bezig om de verschillende partijen in de Slowaakse samenleving nader tot elkaar te brengen. Mocht Schuster niet meer in staat zijn het presidentschap uit te oefenen, dan betekent dat een vergroting van de politieke instabiliteit. De Slowaakse kroon is door deze ontwikkeling reeds in waarde gedaald.

In verband met de ziekte van de president is er ook hevige kritiek op de minister van Gezondheidszaken. Men verwijt hem dat de organisatie van de medische zorg voor de president chaotisch verloopt. President Havel heeft Tsjechische specialisten gestuurd die de Slowaakse artsen bijstaan.

Frans veto tegen Slowaaks lidmaatschap OESO

Frankrijk heeft met een veto een resolutie tegengehouden waarmee Slowakije zou worden uitgenodigd voor de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling. Volgens de Slowaakse minister van Financiën is het veto een gevolg van een conflict binnen de OESO over de regels van de Europese Unie voor toelating van radio- en tv-programma's van buiten de EU.

Binnenlandse politiek

Als er nu verkiezingen zouden worden gehouden, zouden er nog maar vijf partijen in het parlement worden vertegenwoordigd. Dit blijkt uit een opiniepeiling in juni.

Winnaar zou de HZDS van voormalig premier Mečiar worden, ook de Slowaakse Nationale Partij en de partij van de Hongaarse minderheid zouden opnieuw zetels krijgen en er zouden twee nieuwkomers zijn: de partij Smer (de Richting) van de populaire Robert Fico en de nieuwe partij SDKÚ van premier Dzurinda.

De huidige regeringspartijen SDK, SDL zouden niet in het parlement terugkeren.

Het parlement heeft een wet aangenomen die een dubbel partijlidmaatschap verbiedt. De wet werd gesteund door de HZDS en de linkse SDL en is duidelijk gericht tegen premier Dzurinda die onlangs een nieuwe partij heeft opgericht zonder uit de partij te stappen die hem in de regering heeft gebracht. Of de wet in overeenstemming is met de grondwet kan worden betwijfeld. Tegenstanders zullen dit ongetwijfeld voorleggen aan het Constitutionele Hof.

Afvalscheiding

In de steden Prešov, Poprad en Humenné in Oost Slowakije is een project van start gegaan om het huisafval te scheiden. Het project wordt gesteund door de Nederlandse firma Solid Waste Consultancy.

Sytse Knypstra

VAN EN OVER TSJECHIË EN SLOWAKIJE – DIVERSEN

Banská Štiavnica II

Naar aanleiding van het artikel over Banská Štiavnica in AHOJ van januari wil ik graag nog wat aanvullen.

Een aantal jaren geleden, toen ik bezig was met een expositie voor een mineralenbeurs van het NLC over Slowakije, kwam ik in contact met een mijnbouwingenieur uit Banská Štiavnica die samen met het Mijnbouwmuseum en het Centraal Stadsarchief voor de Mijnbouw een expositie kon samenstellen. Voor deze expositie stuurde hij mij wat teksten over de geschiedenis van Banská Štiavnica die uit het Duits vertaald moesten worden. Hier stond o.a. in:

"Onze stad heeft een ruim 3.000-jarige traditie in exploitatie van goud- en zilverertsen, het is een van de oudste en belangrijkste mijnbouwsteden van Europa. Tevens is het een van de belangrijkste mineralogische vindplaatsen ter wereld.

Uit de tijd van het eerste geschreven document over mijnbouw in de stad (12^e eeuw) werd waarschijnlijk dat het erts in grote hoeveelheden door hoge personen (keizers, koningen, regeringsfunctionarissen) in beslag werd genomen met als gevolg dat dit tot een crisis in de mijnbouw leidde.

Voor het jaar 1238 heeft de stad een privilege gekregen, de exploitatie van edele- en bonte metalen gaat terug naar de bronstijd in de jaren 1200 tot 800 voor onze jaartelling. Het stadszegel van Banská Štiavnica uit het jaar 1275 is het oudste zegel met mijnbouwinsigne van Europa. Tijdens de Hongaarse monarchie was Banská Štiavnica in bloeitijd en werd gezien als de tweede stad na Budapest.

In de jaren 1300 tot 1700 behoorde het gebied Banská Štiavnica, wat de zilverexploitatie betreft, tot de productiefste van Europa. In die tijd gebruikte men hier een speciale mijnbouwtechniek die je als een cultuurhistorische erfenis terugvindt. Op 8 februari 1627 werd voor het eerst in de geschiedenis buskruit met succes als springstof in de mijnbouw gebruikt.

In de 16^e en 17^e eeuw had men de hoogste exploitatie van zilver in Europa, meer dan 30.000 kg per jaar. In 1681 werd in de mijn Klopcka voor het eerst voor de mijnwerkers de continudienst ingesteld.

Op bevel van Keizerin Maria Theresia ontstond in 1762 te Banská Štiavnica de eerste technische hogeschool ter wereld. Het eerste college begon op 18 september 1764. In de loop van de 16^e en 17^e eeuw ontstond het eerste waterbekken, welk het water voor technisch gebruik verzamelde.

In de eerste helft van de 18^e eeuw is een uitgebreid waterleidingsysteem gebouwd dat uit 52 reservoirs en 130 km kanaal met een gezamenlijke inhoud van 7 miljoen kubieke meter water bestond. Dit waterleidingsysteem is door J.K. Hell benut om de door hem geconstrueerde machines voor de mijnbouw aan te drijven. Deze machines in het klein zijn in het museum te bewonderen.

De laatste staatsfirma Rudné Baně verzorgde de exploitatie van de mijnen tot 28 januari 1992.

Vanaf 1 april 1992 heeft de firma Hell uit Banská Štiavnica het bergwerk gehuurd en moest in 1998 het ondergrondse werk staken omdat er geen geld was om onderzoek te doen naar nieuwe aders."

Komt u een keer in Banská Štiavnica, bezoek dan de verschillende musea over de historie en de mijnbouw. Ik kan het u van harte aanbevelen.

Henk Wagenaar

Het komt een enkele keer voor dat AHOJ niet wordt ontvangen. Daarom een dringend verzoek: indien u aan het eind van de maand nog geen AHOJ hebt ontvangen, laat het ons dan even weten; wij kunnen dan bij de PTT een klacht indienen. Bedenk echter wel dat het juli/augustus-nummer en het november/december-nummer gecombineerde nummers zijn.

MUZIKALE NOTEN

Concert – Talich Kamerorkest

Voor de eerste keer komt het Talich Kamerorkest uit Praag naar Nederland. Voor deze gelegenheid zal het Talich Kamerorkest in kleine bezetting, bestaande uit twaalf musici, optreden.

Het orkest werd in 1992 opgericht op initiatief van Jan Talich, een neef van de legendarische Václav Talich. Hij verzamelde een groep jonge musici, voornamelijk studenten van de "Academy of Music" rond zich die of soleerden of gespecialiseerd waren in kamermuziek. Het orkest treedt regelmatig op zowel binnen (het festival "Praagse Lente") als buiten Tsjechië.

Op het programma staan werken van Puccini, Vivaldi, Mozart, Britten, Bartok.

Het concert vindt plaats op **25 augustus a.s.**, aanvang 20.30 uur, Ned. Hervormde Kerk, Laan van Nifterlake, **Tienhoven**.

Het orkest is vanaf 15 augustus t/m 1 september 2000 in Nederland. Zij zouden graag meer concerten geven. Weet u een geschikte ruimte ervoor? Voor nadere informatie: mevr. Else Maingij (tel.: 0346-281294, 281170).

Op **25 augustus a.s.** speelt **Túfaranka** in Cafe--Dancing 't Centrum te **Wintelre** om 21.00 uur. Entree: f 17,50, voorverkoop: f 15,=. Info: Annemarie Sanders, tel. 040-2051570.

Galánečka o.l.v. Kamil Barták treedt op **3 september a.s.** op in de Cameleurzaal in **Dongen** in samenwerking met de Dongerlander Muzikanten. Aanvang 14.00 uur. Info: Dhr. G. den Dekker, tel. 0162-315570.

Op **13 oktober** speelt **Šohajka** o.l.v. Voitech Duchánek in het Cultureel centrum de 'Skans' te **Gorredijk**. Aanvang 20.00 uur. Info: tel. 0513-468600.

Op **14 oktober** is **Šohajka** in Zalencentrum Hofsteenge te **Rolde**. Aanvang 20.00 uur. Entree f 17,50. Reservering tel. 0592-241217; info: H. Bazuin, tel. 0592-242041.

Galánečka treedt op **14 oktober** op in "De Groene Jager" te **Barchem**. Info: mevr. M. Teerink-Wolsink, tel. 0573-251797.

Šohajka is op **15 oktober** in het Cultureel centrum de 'Skans' te **Gorredijk**. Aanvang 15.00 uur. Info: 0531-468600.

DE UNIEKE TSJECHISCHE KRUIDENLIKEUR

BECHEROVKA
is volop verkrijgbaar
in Nederland

Voor informatie over verkooppunten van **Becherovka**
zijn wij u graag van dienst.

DTC Import van Tsjechische dranken. Telefoon 020 - 616 88 04, fax 020 - 685 37 16

WAT HET OOG STREELT

Tentoonstelling – Bohumil Eliáš

De expositie van glasobjecten en schilderijen van Bohumil Eliáš is nog tot en met 19 augustus a.s. na telefonische afspraak te bezichtigen. Galerie Artra, Dotterbloemstraat 5 te Nieuw-Vennep, tel. 0252-620449.

Internationale Kunstproject Natuur@kunst.nl

In het Nationaal park Dwingelderveld te Dwingeloo zijn langs een veertien kilometer lange route in het Dwingelderveld land-art projecten en beeldhouwwerken te bewonderen, gemaakt door 11 beeldende kunstenaars, waaronder Jan Ambrúz uit Tsjechië. Info: dhr. A.A.C. de Fluiter, tel. 0591-362025.

Tentoonstelling Georg Kars (1880-1945)

Tot en met 20 augustus – Comenius Museum, Naarden.

De Tsjech Jiří (Georg) Kars behoorde sinds 1908 tot de *Ecole de Paris*, een internationale 'kunstenarskolonie' in Parijs, waarvan ook Pablo Picasso, Georges Braques en Henri Matisse deel uitmaakten. De tentoonstelling in het Comenius Museum schetst een beeld van een veelzijdig schilder wiens schilderijen al tijdens zijn leven door veel musea en privé-verzamelaars werden aangekocht.

Zoals veel van zijn leeftijdgenoten, vertrok Kars naar het buitenland om daar een opleiding te volgen. Op de Akademie der Bildende Künste in München, waar Kars van 1899-1905 studeerde, kwam hij in contact met andere buitenlandse studenten als Paul Klee, Wassily Kandinsky en de Bulgaarse schilder Jules Pascin. In München bestudeerden deze jonge studenten de schilderijen van de impressionisten en de post-impressionisten en destilleerden daaruit een eigen stijl.

Kars reisde na afronding van zijn studie door Portugal en Spanje en verbleef voor langere tijd in Madrid. Daar raakte hij goed bevriend met Juan Gris. In 1908 vestigde hij zich, na een tijd in Praag en Hamburg te hebben gewoond, in het centrum van de kunst: Parijs. In Parijs verkeerde Kars in de kring rondom Guillaume Apollinaire, dichter en woordvoerder van het kubisme en was hij getuige van de 'geboorte' van deze nieuwe stroming in de schilderkunst. De werken die Kars voor de eerste wereldoorlog maakte, dragen duidelijk sporen van de verschillende artistieke impulsen en revolutionaire vernieuwingen die hij in Parijs om zich heen zag.

Op de tentoonstelling in het Comenius Museum is de ontwikkeling, die Kars als schilder doormaakte, treffend te zien. In een aantal vroege schilderijen is zichtbaar hoe Kars begon met een losse, impressionistische schildersstijl alvorens zich meer toe te leggen op de vormtaal van zijn kubistische vrienden. In de jaren twintig en dertig ontwikkelt de kunstenaar een eigen stijl wanneer hij zich toelegt op het schilderen van portretten, naakten en landschappen in een meer monumentale stijl.

Voorals in Frankrijk is Kars een bekende Tsjech aangezien hij het merendeel van zijn kunstenaarscarrière in Parijs doorbracht en daar de nodige tentoonstellingen op zijn naam schreef. Zijn naam lijkt enigszins in de vergetelheid te zijn geraakt. Onterecht, meent het Comenius Museum, dat door middel van deze tentoonstelling zijn prachtige schilderijen weer onder de aandacht brengt en bovendien als eerste museum in Nederland het veelzijdige oeuvre van de Tsjechische kunstenaar laat zien.

Van 9 juni tot en met 20 augustus 2000 is een selectie van schilderijen en tekeningen van hem te bewonderen in het Comenius Museum te Naarden-Vesting, Kloosterstraat 33, Tel. 035-6943045. Open: dinsdag t/m zaterdag: 10.00 – 17.00 uur; zondag van 12.00 – 17.00 uur.

Opening 'De Kunst van Škoda'

Op zaterdag 24 juni werd onder grote belangstelling in 'Het Koopmanshuis' te Leusden de tentoonstelling 'De Kunst van Škoda' geopend. Centraal in de hal stond de imposante Škoda 860 Landalet opgesteld. Deze uitvoering van de in 1929 geïntroduceerde evenknie van wagens als Maybach, Isotta-Fraschini en Cadillac diende de President van de Eerste Republiek tot vervoer. Dat er tijdens de Eerste Republiek links gereden werd, was te zien aan het rechtse stuur van deze representatieve wagen. Het door de kubistische beeldhouwer Otto Gutfreund ontworpen embleem van Škoda, een gevleugelde pijl (toen nog met twee vleugels), bekroonde de radiator niet minder fraai dan de eveneens gevleugelde 'Spirit of Ecstasy' van Charles Sykes die van de Rolls-Royce. Kunst en Škoda hebben derhalve een lange traditie.

Directeur Brongersma van Škoda-importeur Pon ging in zijn welkomstwoord in op de eeuwenlange traditie in Tsjechië op het gebied van kunst, filosofie, muziek en industrie en op de nieuwe positie van het Tsjechische merk op de automarkt en de samenhang tussen beeldende kunst en autodesign. Škoda-directeur Kulháněk uit Mladá Boleslav wees op de betekenis van zijn product voor de Tsjechische economie en op de plaats van zijn merk in de Europese auto-industrie. Zijdelings stipte hij Euro 2000 nog aan.

Na een korte inleiding over de hedendaagse Tsjechische kunst en een toelichting op de keuze van de geëxposeerde werken, opende ambassadeur Bambasová de tentoonstelling door de Škoda Fabia met de zeefdruk 'Škoda toen en nu' (zie de omslag) van 'Kunst & Vliegwerk' te onthullen.

Vervolgens bracht de pianiste Eliane Rodrigues het gehoor in vervoering met een Dvořák-recital. Zij speelde op een Fazioli vleugel, waarvan er slechts enkele in Europa zijn.

Mede door de wandgrote foto schuin achter de vleugel van de Villa Bertramka, waar Mozart componeerde, kon men zich even in het Praagse wanen.

Een volmaakte sfeer om vervolgens van Tsjechische beeldende kunst te genieten.

De tentoonstelling is nog tot en met 29 juli te bezichtigen. Het Koopmanshuis, Zuiderinslag 4-6 te Leusden. Openingstijden: ma. t/m vrij. 10.00-17.00 uur. Zaterdag van 13.00-17.00 uur.

Nadere informatie: te. 033-4341320.

Bert Marcus

*) Ook wel bekend onder de minder officiële naam 'The Flying Lady'.

Anton Anderle: het kleinste circus ter wereld.

Het laatste optreden van het 15^e Microfestival voor Internationaal Poppentheater in Dordrecht vond plaats in een knusse ruimte in de nok van het Hofcomplex: de Hofzolder.

Het was een kamerbrede poppenkast die met allerlei perspectivische foefjes het aanzien had van een balzaal. Iedereen die weleens naar een Praags marionettentheater geweest is, weet hoe bedrieglijk de maten zijn van zo'n decor. Alles lijkt op ware grootte tot plotseling een poppenspeler vanuit de coulissen iets op wil rapen en de arm die zichtbaar wordt, wel een reuzen-arm lijkt.

Het poppenspel had het karakter van een circus: aangekondigd door de spreekstalmeester (voor deze gelegenheid in het Nederlands!) werden een aantal circusacts door de marionetten uitgevoerd met een muzikale begeleiding o.a. op accordeon en doedelzak van Ján Palovic.

Er was een Chinese pop Wung Li Pau die kunstige oefeningen deed met zijn parasol, de krachtpatser Roberto Robusto jongleerde met zijn zware gewichten alsof het niks was, Mario Dolfini, de goochelaar die een mooie vrouw wilde toveren en een skelet in de zak vond, kunstrijden op de fiets, koordansen, gymnastische toeren van een slangenmens, acrobatische toeren op de trapeze (met handstand!), een dolfijn met een bal, en nog veel meer. Als toegift was er een dansje van de Slowaakse Jan Klaassen en Katrijn en doedelzakmuziek met Japie Parika.

Het was een fantastische ervaring en ik hoop dit nog eens vaker mee te maken.

Paulien Plaisier

Café-bistro "De Poal"
ligt aan de rand van het natuurpark
"De Meinweg" in Limburg.

Tsjechische specialiteiten
met de beroemde
uit het vat.

Gezellig tafelen bij Helena en Karel Blaha
Grootestraat 6; 6063 Al Vlodrop.
Tel/fax: 0475-401590.
Woensdag gesloten.

Gun uzelf eens de tijd voor een gezond en ontspannend verblijf in het prachtige
Kuurhotel Richmond of het Sanatorium Kriván, beide in Karlovy Vary, Tsjechië.

Naast een aangepast programma afhankelijk van uw wensen kunt u genieten van
de gezellig sfeer in de oudste kuurstad van Centraal-Europa.

Velen gingen u voor en komen regelmatig terug.

Verblijf in luxe kamers met prima verzorging uit de Boheemse keuken
Interessante excursies en ontspanningsmogelijkheden op het gebied van
Cultuur - kunst - muziek en historie

Vragen? ✉ Commercial Investigations
Business Centrum Helmond
Steenovenweg 3, 5708 HN Helmond
☎ 0492-510090 fax 0492-510537
Mobiel 0622 794042

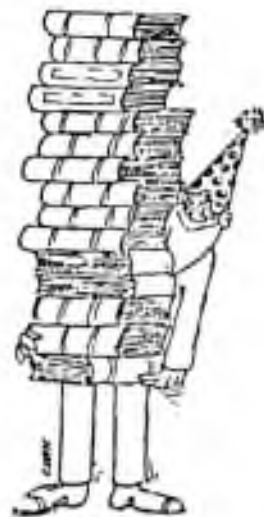
E-mail flapper@comm-invest-cz.demon.nl
www.brabantmarketplace.com/comm-invest

ONZE BOEKENPLANK

Geheimen van Praag

Na 1990 is het aantal gidsen over Praag explosief gestegen. Vele uitgevers willen hun graantje meepikken op deze markt en hebben inmiddels een 'eigen' gids of een Nederlandstalige editie van een buitenlandse gids uitgebracht. Zo bracht de *Uitgeverij Rosarium* te Utrecht in 1997 *Geheimen van Praag* van *Pavel Růt* uit. De oorspronkelijke titel van deze door T.T. Gerritsen vertaalde gids is *Pražské tajemno* (uitgave VOLVOX GLOBATOR, Praha, 1995).

Deze gids wil die andere gidsen geenszins vervangen, maar wil de stad laten zien vanuit een perspectief dat zich bij een eerste kennismaking van Praag reeds voordoet. Achter alle historische, fysieke lagen van Middeleeuwen tot heden ligt namelijk nog een ander, magisch Praag, waar menige schrijver, kunstenaar en reiziger zich onweerstaanbaar door aangetrokken heeft gevoeld. Het is het Praag van watergeesten, legenden en spookverhalen, van heidense oertijd, middeleeuwse vroomheid en romantische mystiek.

Bij een rondgang door de stad, waarbij ook minder bekende stadsdelen worden aangedaan, komen beknopte weergaven van sagen en legenden aan de orde. Gegevens over kleurrijke persoonlijkheden die onlosmakelijk met Praag verbonden zijn, worden in hun topografische context geplaatst. Cursief vermeld zijn de huizen met namen of geveltekens. De gids besluit met overzichten van kerken en synagogen, begraafplaatsen, kloosters, bedevaartsoorden, religieuze volksfeesten, gilden en een lijst van gebruikte literatuur.

De kaartjes in deze gids zijn afkomstig uit de 19e eeuw; verschillende legenden spelen zich af op nu niet meer bestaande plaatsen. Voor het overige is deze gids zeer overvloedig geïllustreerd met houtsneden en gravures en werken van o.m. Aleš.

Helaas is een enkele naam onvertaald gelaten; zo wordt de laatste koning van Bohemen *Ferdinand Dobrotivý* genoemd. Voor de Nederlandse lezer had hier beter *Ferdinand de Goedmoedige* kunnen staan. De voorganger van keizer Franz Josef was de laatste Habsburger die tot koning van Bohemen is gekroond. Na zijn aftreden in 1848 stond *Ferdinand der Gütige* (zijn Duitse naam) bekend als *Gutinand der Fertige*. Als ambteloos Habsburger resideerde hij na 1848 op de Praagse Burcht.

Deze gids ligt nu - onverdiend maar voordelig - bij De Slegte.

Pavel Růt. Geheimen van Praag. Uitgeverij Rosarium, Utrecht 1997, ? 9,95. (De Slegte)

Rudolf II and Prague

Aan de meest beroemde bewoner van de Praagse Burcht, Rudolf II (1552-1612) was in 1997 een zeer uitgebreide tentoonstelling gewijd in Praag. Ter gelegenheid daarvan verscheen een in meer dan één opzicht gewichtig (4 kg!) boek, dat aan alle facetten van deze Gouden Episode uit de geschiedenis van Praag en de invloed van Rudolf II op het culturele en wetenschappelijke leven aandacht schenkt. Het boek bevat ruim 1500 illustraties.

De Engelse editie van dit boek is nu tegen een sterk verlaagde prijs verkrijgbaar.

Eliška Fučíková. Rudolf II and Prague. Thames and Hudson 1997, van f 184,80 voor f 74,50. (De Boekenmarkt, Oude Molstraat, Den Haag)

Bert Marcus

Lyrische Kafka in keldersalon

Een halfgrond keldergewelf aan de Utrechtse Nieuwegracht waarbuiten het door het gebladerte gebroken daglicht op het ongerepte onkruid viel en waar de door de tijd getekende werfmuren de weer in de spiegel van het verstilde water naar boven brachten, een passender omgeving had Salon Saffier op 25 juni niet kunnen vinden om het eerste exemplaar van de dichtbundel *Ik ken de inhoud niet...* van Franz Kafka aan de dichter, romancier en Kafka-vertaler Willem van Toorn aan te bieden.

In de kelder speelde de acteur Boris van den Wijngaard zijn eigen bewerking van Kafka's toneeltekst *De Grafbewaker*. Kafka-kenner Niels Bokhove verklaarde Kafka's tekeningen die als beeldende omlijsting van het programma dienden. Vertaler Stefaan van den Breemt las enige van de gedichten in zijn vertaling. Nadat Willem van Toorn gedichten waartoe Kafka hem geïnspireerd had, had gelezen, werd hem het eerste exemplaar van de bibliothele poëziebundel overhandigd door Marijke van Dorst. De componist/gitarist Jan Guichelaar begeleidde vervolgens de bariton Eric van Grootel bij de uitvoering van de door hem getoonzette gedichten van Kafka.

Voor menige bezoeker was deze presentatie reden om zich een exemplaar van deze tweetalige bundel aan te schaffen.

Degenen die deze kans gemist hebben, kunnen de bundel bestellen door storting van / 30,- (incl. BTW en verzendkosten) op giro 5587072 t.n.v. EXPONENT te Bedum onder vermelding van 'Bestelling KAFKA' (Zie ook Ahoj 159, bladzijde 25).

Bert Marcus

ALLERHANDE

Redactielid Sylva Alderliesten afgestudeerd

Op 4 juli slaagde ons redactielid Sylva Alderliesten aan de Universiteit van Amsterdam voor het doctoraal examen Algemene Taalwetenschap. Aan het examen ging nog een presentatie in het Slavisch Seminarium van haar doctoraal-scriptie vooraf. Zij studeerde af op het onderwerp *taalverwerving door tweetalige kinderen*.

Haar scriptie is een bijdrage aan de poging om te verklaren, welke de invloed is van beperkt taalaanbod op de taalverwerving van een morfologisch rijke taal. Er wordt van uitgegaan dat de twee ontwikkelde taalsystemen van een tweetalig kind niet een niveau kunnen halen dat vergelijkbaar is met het niveau van een ééntalig kind in elk van beide talen. Vooral de grote verschillen in verbuiging tussen het Tsjechisch en het Nederlands spelen hierbij een grote rol.

Ook wordt stilgestaan bij de diversiteit van taalsituaties en de opvoedingsstrategieën waaraan tweetalige kinderen worden blootgesteld.

De scriptie is een multiple-case study van de verwerving van het Tsjechisch door vier tweetalige kinderen woonachtig in Nederland. Eerst wordt de geschiedenis van de verwerving van het Tsjechisch door die kinderen geschetst. Vervolgens wordt er een gedetailleerde analyse gemaakt van hun verwerving van de categorie naamval bij zelfstandige naamwoorden, bijvoeglijke naamwoorden, voornaamwoorden en telwoorden.

Een onderzoek dat zeker meer dan gewone aandacht verdient in het kader van cultuurverschillen.

Bert Marcus

Ook toe aan een echte vakantie? Kom naar Tsjechië! Wij bieden in het Orlické Hory (Adelaarsgebergte) aan:

1. Ruime 2-persoonskamers in een geheel nieuw gebouwd huis, elk met eigen badkamer en toilet; gebruik van gastenruimte met keuken. Prijs per kamer, bij bezetting van 2 personen, f. 350 per week.
2. Ca. 200 jaar oude boerderij met eenvoudige sanitaire voorzieningen (bad en aparte toilet) voor max. 6 personen. Prijs f. 350 per week excl. schoonmaak en elektra. Een zeer eenvoudige vakantiehut, voor max. 6 personen, gelegen in een rustige vallei midden in een natuurpark. Prijs f. 500 per week incl. schoonmaak en elektra.
3. Enkele vakantiewoningen. Prijs vanaf f. 550 per week excl. Schoonmaak en elektra.
4. Enkele kampeerplaatsen op een terrein van ca. 1,5 ha met kampvuur mogelijkheden.

U kunt in de omgeving terecht voor cultuur, natuur, wintersport, wandelen, mountainbiken, zwemmen, goed en voordelig eten enz.

- 1,2,5 Zijn van een Nederlandse familie
- 3 Eigenaar spreekt Engels
- 4 Ligt in de directe omgeving van 1, zodat taalproblemen niet nodig zijn.

De huizen liggen op ca. 1.000 km van Utrecht en 150 km ten oosten van Praag.

Voor nadere informatie en folder:

Verhoevenstraat 35, 3818 PK Amersfoort
Tel. en fax 033-465 0427, Email a.b.ten.dam@freeler.nl
In Tsjechië: 00-31-0621 573 335

olandsko

Holandsko, též Nizozemí,
sympatické velmi je mi.
Kdo čas trochu odhrne,
pozná mlýny větrné.

Holandsko je na mou víru
zárukou kvalitních sýrů
a holandské tulipány
uchvacují dámy, pány.

HOLLAND

Holland, ook Nederland,
Vind ik heel sympathiek.
Wie zich in tijd verplaatst,
Komt de windmolens tegen.

Holland is, dat meen ik echt,
Garantie van kwaliteitskazen
en Hollandse tulpen
worden door dames en heren
adembenemend gevonden.

Basiscursus Tsjechisch, een cursusboek om Tsjechisch te leren:

behandelt in 27 lessen de complete
Tsjechische grammatica, uitspraak en
basiswoordenschat. Prijs f99,- (gebonden).

Verder is er beschikbaar:

Sleutel tot oefeningen voor f29,95 en
Cassette/CD met uitspraak voor f27,50

Voor bestellingen en meer informatie kunt u
contact opnemen met

Uitgeverij Hamsikova Vertalingen in Volendam,
Meester Mührenlaan 34, 1132 CE, tel./fax (0299)
36 30 34 / mobiel 06 - 2251 1886

Ook voor vertaalopdrachten uit/naar alle talen
kunt u bij Hamsikova Vertalingen terecht!!

Jan Vrijhof verzamelt voor de
V.N.T.S. allerlei informatie op het
gebied van reizen, vervoer, vakantie-
woningen e.d. Een en ander staat ter
beschikking van VNTS-leden.

Hebt u op dit gebied nuttige informa-
tie voor de V.N.T.S., laat het Jan dan
weten. Zijn adres is:

Boerschaplaan 278, 3034 ZE Rotter-
dam. Tel/fax: 010 412 1714